

Treasurystatuut 2019-2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Begrippenkader	4
3. Doelstellingen van de treasuryfunctie	5
4. Risicobeheer	6
4.1 Uitgangspunten risicobeheer	6
4.2 Renterisicobeheer	6
4.3 Koersrisicobeheer	6
4.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer	6
4.5 Valutarisicobeheer	6
5. Gemeentefinanciering	7
5.1 Financiering	7
5.2 Schatkistbankieren	7
5.3 Relatiebeheer	7
6. Kasbeheer	7
6.1 Geldstromenbeheer	7
6.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer	8
7. Administratieve organisatie en interne controle	8
7.1 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle	8
7.2 Verantwoordelijkheden	8
7.3 Bevoegdheden	10
7.4 Informatievoorziening	10
8. Inwerkingtreding	11
9. Memorie van toelichting	12

1. Inleiding

In de financiële verordening is bepaald dat het college een treasurystatuut vaststelt waarin de doelstellingen, uitgangspunten en richtlijnen van de financieringsfunctie zijn opgenomen. Tenminste eens per vier jaar wordt beoordeeld of het statuut moet worden geactualiseerd. Het treasurystatuut 2015-2018 is vastgesteld in de collegevergadering van 2 december 2014.

Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met de volgende nationale en Europese wet- en regelgeving:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)
- Gemeentewet; artikel 2.12
- Algemene wet bestuursrecht (Abw)
- Regelgeving betreffende staatssteun
- Wet- en regelgeving toezicht financiële ondernemingen

In de wet Fido staan de regels voor het financieringsbeleid voor decentrale overheden. De bepalingen in de Wet Fido zijn uitgewerkt in diverse onderliggende ministeriële regelingen, de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo).

De wet Fido heeft meerdere doelstellingen. Het eerste doel is gelegen in het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten van gemeenten en provincies. Daarnaast heeft de wet Fido tot doel om te komen tot een transparant financieringsbeleid ten aanzien van de decentrale overheden. Tot slot vloeien er uit de wet beperkingen voort ten aanzien van de mogelijkheden van een gemeente om leningen aan derden te verstrekken

De regeling schatkistbankieren verplicht decentrale overheden om hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Het doel van schatkistbankieren is het verminderen van het financieel risico van decentrale overheden. Daarnaast hoeft de Nederlandse staat minder te lenen op de kapitaalmarkt, wat zich vertaalt in een verlaging van de staatsschuld.

De Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden bevat uitvoeringsafspraken op grond van de wet Fido, zoals onder meer het vaststellen van het percentage voor de kasgeldlimiet en het percentage voor de renterisiconorm (deze begrippen worden in het volgende hoofdstuk nader toegelicht). Ook bevat de uitvoeringsregeling bepalingen omtrent de verplichte informatietoezending van informatie aan de toezichthouder en het CBS.

In de wet Hof, die op 11 december 2013 is gepubliceerd, worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Met het plafond wordt de groei van de netto schuld van de gezamenlijke gemeenten in een jaar beperkt.

Dit treasurystatuut vormt de "beleidsmatige infrastructuur" van de treasuryfunctie, vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het treasurystatuut voorziet in een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf. Deze verantwoording vindt primair plaats via de financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening. De financieringsparagraaf bij de begroting geeft de beleidsplannen voor de treasuryfunctie voor de komende jaren en in het bijzonder voor het eerstkomende jaar weer. Het bevat onder meer gegevens over de algemene ontwikkelingen en de concrete beleidsplannen binnen de kaders van het treasurystatuut. Het gaat hierbij vooral om de plannen voor het risicobeheer, de gemeentefinanciering en het kasbeheer.

2. Begrippenkader

Artikel 1

In dit statuut wordt verstaan onder:

- **Derivaten** Financiële instrumenten belichaamd in contracten, waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. De onderliggende waarden kunnen ook financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren.
- **Drempelbedrag** Maximale bedrag dat een decentrale overheid over een heel kwartaal gezien gemiddeld op dagbasis buiten de schatkist mag aanhouden.
- **Financiering** Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen.
- **Geldmarkt** Financieringen < 1jaar
- **Geldstromenbeheer** Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer).
- **Intern liquiditeitsrisico** De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.
- **Intradaglimiet** De intradaglimiet geeft het maximale bedrag weer dat de gemeente per dag van de schatkistbankieren werkrekening ten laste van de rekening-courant bij de schatkist kan opnemen.
- **Kapitaalmarkt** Financieringen >1jaar
- **Kasbeheer** Het beheer van de geldstromen en de daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot één jaar.
- **Kasgeldlimiet** Maximum bedrag waarvoor de gemeente kortlopende middelen mag aantrekken op de geldmarkt, bepaald op een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.
- **Koersrisico** Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.
- **Kredietrisico** De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit (tekorten).
- **Liquiditeitenbeheer** Het aantrekken en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar.
- **Liquiditeitenplanning** Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid.
- **Liquiditeitspositie** Het totaal van de rekening-courantsaldi, kasgeld- en daggeldleningen og/ug (opgenomen geld en uitgeleend geld)
- **Prudent** Bij het uitzetten van middelen moet sprake zijn van een voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en van een beperkt marktrisico van de uitzetting.
- **Rating** Een indicatie van een bekend ratingbureau, dat de kredietwaardigheid van een onderneming respectievelijk land aangeeft. Dit geeft een inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier.

- **Renterisico** Mate waarin het saldo van rentelasten en rentebaten van de gemeente verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
- **Renterisiconorm** Een bij de aanvang van het jaar op basis van de wet Fido gefixeerd percentage van het begrotingstotaal van de gemeente dat bij de realisatie niet mag worden overschreden. (20%)
- **Rentetypische looptijd** Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding.
- **Rentevisie** Toekomstverwachting over de renteontwikkeling.
- **Saldobeheer** Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen.
- **Schatkistbankieren** Het verplicht aanhouden van overtollige liquide middelen bij het ministerie van Financiën door gemeenten, provincies, waterschappen en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen.
- **Treasuryfunctie** De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, relatiebeheer en kasbeheer.
- **Uitzetting** Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.

3. Doelstellingen van de treasuryfunctie

Artikel 2

De treasuryfunctie van de gemeente dient tot:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities en risico's, zodat te allen tijde in de behoefte aan financiële middelen kan worden voorzien.
2. Het beschermen van gemeentelijke vermogenswaarden en de resultaten van de gemeente tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, valutarisico's en liquiditeitsrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten binnen de kaders van de wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.
5. Het genereren van informatie ter ondersteuning van het te voeren treasurybeleid en de af te leggen verantwoording over het gevoerde beheer.

4. Risicobeheer

4.1 Uitgangspunten risicobeheer

Artikel 3

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties op grond van de “publieke taak” uitsluitend verstrekken aan door de gemeenteraad goed te keuren derde partijen, waarbij vooraf advies van de productverantwoordelijke afdeling wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij.
2. De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd middels de richtlijnen en limieten van dit treasurystatuut.
3. Van derivaten wordt in principe geen gebruik gemaakt. Mocht, onder andere ter beperking van renterisico's, het gebruik van derivaten nodig zijn, dan zal eerst advies worden ingewonnen van een onafhankelijke ter zake kundig adviseur.

4.2 Renterisicobeheer

Artikel 4

1. Conform de wet Fido wordt de kasgeldlimiet maximaal gedurende twee opeenvolgende kwartalen overschreden.
2. Conform de wet Fido wordt de renterisiconorm niet overschreden.
3. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning.
4. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de financieringsbehoefte, de actuele rentestand en de rentevisie zoals opgenomen in de financieringsparagraaf van de begroting.
5. Binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4, streeft de gemeente tevens naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

4.3 Koersrisicobeheer

Artikel 5

1. De gemeente beperkt de koersrisico's op uitzettingen uit hoofde van treasury, door daarbij uitsluitend de volgende producten te hanteren: rekening courant, spaarrekening, dag- en kasgeld, deposito's en onderhandse leningen.
2. Tevens beperkt de gemeente de koersrisico's door conform artikel 6 de looptijd van de uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitenplanning.

4.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer

Artikel 6

De gemeente beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een liquiditeitenplanning.

4.5 Valutarisicobeheer

Artikel 7

Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

5. Gemeentefinanciering

5.1 Financiering

Artikel 8

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode langer dan één jaar gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak, er worden geen leningen aangegaan met het enkele doel de aangetrokken gelden tegen een hoger rendement uit te zetten.
2. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
3. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn onderhandse leningen.
4. De gemeente vraagt offertes op bij minimaal 2 instellingen alvorens een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

5.2 Schatkistbankieren

Artikel 9

1. Overtollige liquide middelen (boven het drempelbedrag) van de gemeente mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan decentrale overheden als met deze een toezichtrelatie bestaat.
2. Het drempelbedrag voor de gemeente Horst aan de Maas is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van €250.000,=.
3. De intradaglimiet van de schatkistbankieren werkrekening bedraagt € 5 miljoen.

5.3 Relatiebeheer

Artikel 10

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

1. Bankrelaties en hun bancaire condities worden ten minste één's in de 5 jaar beoordeeld.
2. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid ten minste een A-rating te hebben.
3. Financiële ondernemingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EER-toezicht (EER = Europese Economische Ruimte = EU + Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringkamer.
4. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

6. Kasbeheer

6.1 Geldstromenbeheer

Artikel 11

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt:

1. Het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitsplanning af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
2. Het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

6.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer

Artikel 12

Voor het saldobehoor en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

1. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities.
2. Indien een liquiditeitsbehoefte ontstaat kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt – conform artikel 4 lid 1 - de kasgeldlimiet niet langer dan gedurende maximaal twee opvolgende kwartalen overschreden.
3. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening courant.
4. Toegestane instrumenten bij het uitzetten van gelden voor een periode tot maximaal één jaar zijn rekening-courant, dag- en kasgeld, spaarrekeningen en deposito bij schatkist.
5. De gemeente vraagt bij minimaal 2 instellingen offertes op alvorens middelen worden aangetrokken of uitgezet met een looptijd korter dan één jaar.

7. Administratieve organisatie en interne controle

7.1 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

Artikel 13

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle.

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasuryactiviteiten zijn op eenduidige wijze schriftelijk vastgelegd.
2. Bevoegdheden zijn via delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd.
3. Bij de uit te voeren treasuryactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - a. iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd (het vier-ogen-principe).
 - b. de uitvoering en de controle geschieden door afzonderlijke functionarissen.
 - c. de uitvoering en de registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
4. Tegenpartijen wordt opdracht gegeven de bevestigingen van iedere transactie te versturen naar de financiële administratie, zonder tussenkomst van de personen die bevoegd zijn tot het sluiten van de transacties.
5. Een transactie wordt onmiddellijk geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten en vervolgens gecontroleerd.

7.2 Verantwoordelijkheden

Artikel 14

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan op de volgende pagina toegelicht.

Functie	Verantwoordelijkheden
Gemeenteraad	Het nemen van besluiten met betrekking tot een te overwegen publieke taak.
	Het bepalen van de kaders van de treasuryfunctie in de financiële verordening.
	Het vaststellen van het treasurybeleid en het toezicht houden op de uitvoering hiervan.
	Het vaststellen van de financieringsparagraaf in de begroting en het jaarverslag.
College van B&W	Het vaststellen van het treasurystatuut.
	Eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid.
	Het rapporteren aan de gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid.
Clustermanager Bedrijfsvoering	Het vaststellen van administratieve richtlijnen op het gebied van treasury.
	Het rapporteren aan B&W over de uitvoering van het treasurybeheer.
	Het afleggen van verantwoording aan het college van B&W.
Clustermanagers	Het zorg dragen voor een goede kwaliteit van de informatie die hun afdeling aanlevert aan het team Financiën met betrekking tot toekomstige geldstromen (uitgaven en ontvangsten).
Financieel consultant belast met treasury	Het uitvoeren van de activiteiten met betrekking tot de volgende deelfuncties: het risicobeheer, gemeentefinanciering (financiering, uitzetting en relatiebeheer) en kasbeheer. Deze activiteiten moeten conform dit treasurystatuut en de financieringsparagraaf worden uitgevoerd en de transacties worden geautoriseerd door het Teamhoofd Financiën.
	Het aantrekken en uitzetten van gelden in het kader van het saldo- en liquiditeitenbeheer.
	Het beheren van de geldstromen.
	Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen.
	Het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit bovenstaande deelfuncties.
	Het schriftelijk vastleggen van de treasurytransacties en het doorgeven hiervan aan het Team Financiën Beheer en Administratie.
	Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied.
	Het adviseren van de afdelingen over de financieringsgevolgen van hun activiteiten en projecten.
	Het aanleveren van tijdige, volledige en betrouwbare gegevens aan de gemeentelijke administratie.
	Het afleggen van verantwoording aan het Teamhoofd Financiën over de uitvoering van de aan hem/haar gemandateerde activiteiten.
Team Financiën Beheer en Administratie	Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen.
	Het afhandelen van het contante en girale betalingsverkeer.
	Het beheer van de bankrekeningen.
Interne controle Team Concerncontrol	Het bewaken van de kwaliteit van de treasuryprocessen.
	Het uitvoeren van verbijzonderde interne controlewerkzaamheden om zodoende de naleving van de bepalingen in het treasurystatuut te beoordelen.
	Het rapporteren van de bevindingen naar aanleiding van de verbijzonderde interne controle aan MO (Management Overleg) en het college van B&W.
Externe accountant	Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren over de feitelijke naleving van het treasurystatuut.

7.3 Bevoegdheden

Artikel 15

In onderstaande tabel staan de bevoegdheden met betrekking tot de treasuryactiviteiten weergegeven, evenals de daarbij benodigde fiattering.

		Bevoegd functionaris: (eerste handtekening)	Autorisatie door: (tweede handtekening)
Saldo-, liquiditeiten- en geldstromenbeheer (< 1 jaar)			
1.	Het uitzetten van middelen via callgeld(*), deposito en garantieproducten.	Teamhoofd Financiën	Portefeuillehouder Financiën
2.	Het aantrekken van middelen via callgeld(*) of kasgeld.	Financieel consultant belast met treasury	Teamhoofd Financiën
3.	Betalingsopdrachten voorbereiden en versturen.	Medewerker Team Financiën Beheer en Administratie	Teamhoofd Financiën
Bankrelatiebeheer			
4.	Bankrekeningen openen/sluiten/wijzigen.	Financieel consultant belast met treasury	Teamhoofd Financiën
5.	Bankcondities en tarieven afspreken.	Financieel consultant belast met treasury	Teamhoofd Financiën
Risicobeheer			
6.	Het afsluiten van derivatentransacties.	Clustermanager Bedrijfsvoering	College van B&W
Financiering en uitzetting (> 1 jaar)			
7.	Het vaststellen van kredietfaciliteiten.	Teamhoofd Financiën	College van B&W
8.	Het aantrekken van middelen via onderhandse leningen, zoals vastgelegd in de financieringsparagraaf.	Teamhoofd Financiën	Portefeuillehouder Financiën
9.	Het uitzetten van middelen via onderhandse geldleningen zoals vastgelegd in de financieringsparagraaf.	Teamhoofd Financiën	College van B&W
10.	Het verstrekken van leningen aan derden op grond van de publieke taak.	College van B&W	Gemeenteraad
11.	Het garanderen van middelen uit hoofde van de publieke taak.	College van B&W	Gemeenteraad

(*) Hiermee wordt niet bedoeld het dagelijks uitzetten en aantrekken van middelen in het kader van schatkistbankieren.

7.4 Informatievoorziening

Artikel 16

Met betrekking tot de treasuryactiviteiten dient tenminste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt door de betreffende functionarissen:

Informatie	Frequentie	Informatieverstrekker	Informatieontvanger
1. Gegevens m.b.t. toekomstige uitgaven en ontvangsten voor de liquiditeitenplanning.	Kwartaal en incidenteel	Clustermanagers	Financieel consulent belast met treasury
2. Liquiditeitenplanning	Kwartaal	Financieel consulent belast met treasury	Teamhoofd Financiën
3. Beleidsplannen treasury in financieringsparagraaf van begroting.	Jaarlijks	Clustermanager Bedrijfsvoering	College en gemeenteraad
4. Evaluatie treasuryactiviteiten in financieringsparagraaf van jaarverslag.	Jaarlijks	Clustermanager Bedrijfsvoering	College en gemeenteraad
5. Voortgang onderdelen financieringsparagraaf via de rapportages.	Halfjaarlijks	Clustermanager Bedrijfsvoering	College en gemeenteraad
6. Informatie aan derden (toezichthouder en CBS) zoals genoemd in art. 8 wet Fido.	Kwartaal	Medewerker Team Financiën Beheer en Administratie	Derden

8. Inwerkingtreding

Artikel 17

Dit treasurystatuut treedt in werking met ingang van 1 januari 2019.

Burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas,

De burgemeester,

De secretaris,

I. Leppink-Schuitema

drs. J. van der Noordt MMO

9. Memorie van toelichting

Onderstaand volgt een nadere uitleg van de bepalingen uit het treasurystatuut.

Artikel 2 In artikel 2 worden de doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente weergegeven, hieronder worden deze afzonderlijk toegelicht.

Artikel 2, lid 1 In de eerste plaats dient treasury ervoor te zorgen dat de gemeente “duurzaam toegang heeft tot de financiële markten tegen acceptabele condities”. Treasury dient te waarborgen dat de gemeente duurzaam in staat is de voor haar activiteiten benodigde middelen aan te trekken c.q. haar overtollige middelen uit te zetten op de financiële markten (bijvoorbeeld bij banken). De condities die daarbij worden bedongen dienen, in het licht van de op het betreffende moment gebruikelijke condities, acceptabel (tenminste marktconform) te zijn.

Artikel 2, lid 2 De gemeente loopt de volgende financiële risico's: renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, interne liquiditeitsrisico's en valutarisico's. Het is de taak van treasury dergelijke risico's tegen acceptabele condities te beperken. In de artikelen 4 tot en met 8 wordt aangegeven op welke wijze dit wordt gewaarborgd.

Artikel 2, lid 3 De derde doelstelling van de treasuryfunctie is het minimaliseren van de kosten bij het beheren van de geldstromen en de financiële posities. Deze kosten bestaan onder andere uit rentekosten, provisiekosten en kosten van het betalingsverkeer. Het is de taak van treasury het beheer zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

Artikel 2, lid 4 De gemeente streeft ernaar de renteresultaten te optimaliseren. Dit betekent dat de gemeente geen middelen onbenut laat, maar streeft naar zo hoog mogelijke renteopbrengsten (c.q. zo laag mogelijk rentekosten) zonder dat daarbij overmatige risico's worden gelopen. De prioriteiten van de treasuryfunctie liggen in eerste instantie bij het beheersen en beperken van financiële risico's; de treasuryfunctie is immers géén winstgerichte functie. Binnen het acceptabele risicoprofiel, zoals vastgesteld in de wet Fido en dit treasurystatuut, dient desondanks te worden gestreefd naar optimalisatie van de renteresultaten.

Artikel 3, lid 1 De wet Fido geeft twee belangrijke beleidsmatige uitgangspunten met betrekking tot treasury. Dit betreft de “publieke taak” waarvoor leningen en garanties dienen enerzijds en het prudente karakter van (overige) uitzettingen anderzijds. Er wordt hierbij dus een specifiek onderscheid gemaakt tussen het verstrekken van leningen “op grond van de publieke taak” en het uitzetten van middelen “op grond van treasury”.

De wet stelt geen eisen aan het verstrekken van leningen en garanties op grond van de publieke taak. Wel wordt in de toelichting op de wet Fido het volgende aangegeven: “Het gemeentebestuur bepaalt de publieke taak. De begroting en de begrotingswijzigingen bepalen het budgettaire kader voor de uitoefening van de publieke taak”.

Artikel 3, lid 2 Conform de wet Fido, dienen uitzettingen “uit hoofde van treasury” (zie toelichting artikel 3 lid 1) een prudent karakter te hebben.

In de wet Fido en de bijbehorende ministeriële regelingen wordt het begrip “prudent” nader uitgewerkt. Het aangaan van financiële transacties met als oogmerk die financiële waarden te zijner tijd eventueel met winst te verkopen, is nadrukkelijk niet toegestaan (zie artikel 2 lid 2 wet Fido en de memorie van toelichting op de wet Fido). Bankachtige activiteiten – het aantrekken en uitzetten van middelen met als doel het genereren van

inkomen – zijn als gevolg van deze bepaling verboden. De richtlijnen en limieten van dit treasurystatuut vallen binnen de kaders van de wet Fido.

De limieten en richtlijnen van dit treasurystatuut zijn specifiek geformuleerd om het prudente karakter van de uitzettingen uit hoofde van treasury te garanderen en hebben daarom géén betrekking op (eventueel) verstrekte leningen of garanties uit hoofde van de “publieke taak” van de gemeente.

- Artikel 3, lid 3 Derivaten zijn financiële instrumenten die hun bestaan ontleen aan een bepaalde onderliggende waarde. Derivaten kennen een breed toepassingsgebied en worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren. De wet Fido stelt dat derivaten uitsluitend mogen worden gebruikt ter beperking van financiële risico's.
- De gemeente hanteert het principe geen gebruik te maken van derivaten, behoudens de in dit artikel genoemde situatie.
- Artikel 4, lid 1 Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe-) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente.
- Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Teneinde een grens te stellen aan korte financiering (met een rentetypische looptijd tot één jaar) is in de wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar (zie artikel 3 en 4 van de wet Fido en de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden).
- Artikel 4, lid 2 Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm kan worden berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het totaal van de begroting van enig jaar.
- Artikel 4, lid 3 Afstemming op de liquiditeitenplanning beoogt middelen slechts te lenen c.q. uit te zetten gedurende de periode dat zij daadwerkelijk nodig respectievelijk beschikbaar zijn.
- Artikel 4, lid 4 Een rentevisie is een toekomstverwachting over de renteontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal de gemeente haar rentevisie actualiseren. De rentevisie kan daarbij gebaseerd worden op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële instellingen, zoals de huisbankier. Afstemming van het beleid op de rentevisie betekent bijvoorbeeld het uitstellen van uitzettingen met een lange looptijd indien men een rentestijging verwacht.
- Artikel 4, lid 5 Door spreiding aan te brengen in de rentetypische looptijd (de periode dat de rente van een uitzetting vast is) van uitzettingen, wordt de invloed van een rentedaling op de renteresultaten gespreid over meerdere jaren. Deze spreiding is slechts mogelijk indien uit de liquiditeitenplanning blijkt dat middelen gedurende een langere periode beschikbaar zijn.

- Artikel 5, lid 1 Ten aanzien van de financiële instrumenten die kunnen worden gehanteerd voor uitzettingen in het kader van treasury, geldt in de wet Fido als belangrijkste uitgangspunt dat de hoofdsom van de betreffende uitzetting aan het einde van looptijd in tact blijft. Bij alle in dit artikel genoemde producten wordt aan het einde van de looptijd ten minste de hoofdsom (bij vastrentende waarden de “nominale waarde”) uitgekeerd. Daarnaast zijn de mogelijkheden voor uitzettingen beperkt door de invoering van Schatkistbankieren.
- Bij het uitzetten van gelden op rekening courant, spaarrekening, dag- en kasgeld, deposito's en onderhandse leningen worden géén koersrisico's gelopen. Het kan bij dergelijke producten echter voorkomen dat de opnamemogelijkheden beperkt zijn (in het bijzonder bij deposito's en soms bij een spaarrekening).
- Voor uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente worden in dit treasurywetstatuut geen richtlijnen met betrekking tot producten opgenomen. Van belang is dat de gemeenteraad bepaalt dat de betreffende uitzetting tot de “publieke taak” van de gemeente behoort. In dit kader is het bijvoorbeeld mogelijk dat uitzettingen in de vorm van aandelen tot de publieke taak behoren.
- Artikel 5, lid 2 Koersrisico's kunnen nooit volledig worden uitgesloten. Als de organisatie in een vastrentend product heeft belegd maar – wegens wijziging in de liquiditeitenplanning - voor de afloopdatum deze uitzetting moet verkopen, dan wordt niet 100% van de hoofdsom terugbetaald, maar de actuele waarde van de uitzetting afhankelijk van de rente en resterende looptijd. Om deze koersrisico's zoveel mogelijk te beperken stemt de gemeente de looptijd van de uitzetting af op de liquiditeitenplanning.
- Artikel 6 Interne liquiditeitsrisico's doen zich bijvoorbeeld voor wanneer de gemeente middelen voor een bepaalde periode heeft uitgezet en gedurende de looptijd van de uitzetting blijkt dat de middelen (onverwacht) nodig zijn voor het doen van een investering. Dit kan tot gevolg hebben dat de gemeente tijdelijk een lening moet aantrekken (wanneer de uitzettingen vast staan in bijvoorbeeld een deposito) ofwel tussentijds een uitzetting moet verkopen (bijvoorbeeld een obligatie). In beide gevallen kan dit negatieve gevolgen hebben voor de financiële resultaten.
- Ter beperking van dit risico baseert de gemeente haar financiële transacties op een liquiditeitenplanning waarin de toekomstige inkomsten en uitgaven van de gehele organisatie zijn gepland. Teneinde aansluiting te zoeken op de meerjarige investeringsplanning van de gemeente is gekozen een liquiditeitenplanning met een periode van 4 jaar op te stellen.
- In de praktijk is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitenplanning niet eenvoudig. Dit heeft te maken met de inherente onzekerheden die verbonden zijn aan de activiteiten van de gemeente en de hieraan verbonden mogelijke financiële gevolgen. Het is daarom van groot belang dat de afdeling Planning&Control juist, tijdig en volledig wordt geïnformeerd door de overige afdelingen over de financiële gevolgen van hun activiteiten.
- Artikel 7 Dit betreft een ongewijzigde voortzetting van het beleid binnen de gemeente.
- Artikel 8, lid 1 Het aantrekken van middelen met als doel deze met winstoogmerk te beleggen is door artikel 2 lid 2 van de wet Fido (zie ook memorie van toelichting op de wet Fido) nadrukkelijk niet toegestaan.
- Artikel 8, lid 2 Teneinde de renteresultaten te optimaliseren wordt zoveel mogelijk intern gefinancierd.

- Artikel 8, lid 3 *Onderhandse geldleningen* zijn leningen waarbij de voorwaarden van de lening in onderling overleg met de geldgevende partij kunnen worden vastgesteld.
- Artikel 8, lid 4 Deze richtlijn beoogt de marktconformiteit van financieringen te waarborgen. Middels het opvragen van meerdere offertes wordt bereikt dat de gemeente een objectief beeld heeft van de op dat moment gebruikelijke tarieven en voorwaarden op de financiële markten. Op basis daarvan kan een afgewogen keuze worden gemaakt.
- Artikel 9 Schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Dit houdt in dat dagelijks aan het eind van de dag de overtollige middelen worden afgeroomd naar of aangevuld uit de schatkist. De gemeente heeft hiervoor een nieuwe rekening bij de BNG Bank geopend, de werkrekening schatkistbankieren.
- De gemeente is gerechtigd om een bepaald bedrag aan middelen buiten de schatkist aan te houden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dagbasis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag. Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van de gemeente. Voor de gemeente Horst aan de Maas is het drempelbedrag gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 250.000 bedraagt.
- Schatkistbankieren kent ook een bepaling over onderling lenen. Dit betreft het uitlenen van overtollige middelen tussen decentrale overheden als alternatief voor het aanhouden van die overtollige middelen in de schatkist.
- Indien de gemeente dat wenst kan een deel van de middelen op de rekening-courant bij de schatkist voor langere tijd worden vastgezet in een of meer deposito's. Bij voortijdige beëindiging van een deposito wordt de actuele marktwaarde van het deposito uitgekeerd.
- De intradaglimiet is het maximum bedrag dat de gemeente per dag van de schatkistbankieren werkrekening ten laste van de rekening-courant bij de schatkist kan opnemen. Dit bedrag is voor de gemeente Horst aan de Maas vastgesteld op € 5 miljoen.
- Artikel 10, lid 1 Op het gebied van relatiebeheer beoogt treasury het realiseren van zo gunstig mogelijke condities voor de door haar af te nemen diensten. Teneinde structuur aan te brengen in de momenten waarop de beoordeling van bankrelaties plaats heeft, is opgenomen dat deze beoordeling minimaal eens in de 5 jaar plaats moet hebben.
- Artikel 10, lid 3 en lid 4 Tussenpersonen hebben een intermediairfunctie bij het afsluiten van financiële transacties en vallen niet onder de "tegenpartijen". De vereisten van lid 2 zijn voor tussenpersonen dan ook niet van toepassing. Teneinde dit te ondervangen stelt de gemeente als eis dat tussenpersonen onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten staan en daarvan een vergunning als makelaar hebben ontvangen.
- Artikel 11, lid 1 Geldstromenbeheer omvat met name het zorg dragen voor een efficiënt betalingsverkeer. Geldstromen kunnen bijvoorbeeld op elkaar worden afgestemd door een betalingsdatum af te stemmen op verwachte ontvangsten. Hiermee wordt voorkomen dat de gemeente tijdelijk middelen aan moet trekken (c.q. middelen aan haar uitzettingenportefeuille moet onttrekken) teneinde de betreffende betaling (tijdelijk) te financieren.
- Artikel 11, lid 2 Het laten uitvoeren van het betalingsverkeer door één bank heeft als voordeel dat de kosten van het overboeken van middelen tussen verschillende banken worden vermeden.

- Artikel 12, lid 1 Het saldo- en liquiditeitenbeheer betreft het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen (-courant) van de gemeente. Teneinde de noodzaak tot het doen van interne overboekingen te beperken, worden verschillende rekeningen die de gemeente bij één bank aanhoudt, opgenomen in een *rentecompensatiecircuit*. Dit is een systeem waarbij de (valutaire) debet en creditsaldi van alle rekeningen van een organisatie worden samengevoegd tot één gecombineerd saldo, waarover de rente wordt berekend.
- Artikel 12, lid 3 In dit lid worden limitatief de mogelijke korte termijn financieringsinstrumenten benoemd. De term *daggeld* (ook wel callgeld genoemd) staat voor opgenomen of uitgezette middelen voor onbepaalde tijd die dagelijks gewijzigd kan worden. *Kasgeldleningen* zijn niet verhandelbare leningen voor een vast bedrag en een vaste periode (maximaal 2 jaar) en tegen een vooraf overeengekomen rentepercentage. *Kredietlimiet op de rekening courant* betreft de mogelijkheid debet (“rood”) te staan op de rekening courant tegen vooraf overeengekomen condities.
- Artikel 13 Bij de treasuryfunctie zijn meerdere personen en organen betrokken. Het treasurystatuut legt expliciet het delegatie- en mandateringspatroon vast, in casu welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden de betrokken partijen hebben. Met het oog op de omvang en de aard van de transacties en de hiermee samenhangende risico's, zijn in dit artikel een aantal specifieke uitgangspunten opgenomen teneinde een eenduidige functiescheiding aan te brengen tussen beleidsbepaling en de uitvoering en tussen de administratie en controle op financiële transacties.
- Artikel 14 De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de functionarissen die binnen de gemeente betrokken zijn bij de treasuryactiviteiten zijn in artikel 14 respectievelijk artikel 15 beschreven. De toekenning van de genoemde functies en bijbehorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden aan functies en/of functionarissen vindt plaats via de hiertoe dienende documenten (mandaten, besluiten e.d.). Deze verantwoordelijkheden dienen te worden gecommuniceerd naar de betrokkenen.
- Artikel 15 De eindverantwoordelijkheid voor het treasurybeleid ligt primair bij het bestuur van de gemeente. Teneinde niet onnodig te worden belast met het dagelijkse treasurybeheer draagt het bestuur een deel van haar bevoegdheden over aan de ambtelijke organisatie. De praktische uitvoering van het beleid heeft dus vooral op ambtelijk niveau plaats, met als voordeel een slagvaardiger optreden. Bij de toewijzing van bevoegdheden is zoveel mogelijk rekening gehouden met de vereiste functiescheiding tussen besluitvorming, uitvoering, administratie en controle.
- Artikel 16 De tabel in dit artikel geeft weer op welke wijze de informatievoorziening wordt gewaarborgd voor: *operationele informatie* (punt 1 en 2), *beleidsmatige informatie* (punt 3) en *verantwoordingsinformatie* (punt 4, 5 en 6). Het verstrekken van juiste, tijdige, volledige en relevante verantwoordingsinformatie moet gerekend worden tot de belangrijkste succesfactoren voor het kunnen beheersen van de financiële en interne risico's van de gemeente.
- Artikel 16, pt. 1 Afdelingen dienen “incidenteel” informatie te verschaffen in een zo vroeg mogelijk stadium waarin zich significante wijzigingen aandienen in hun verwachtingen omtrent tijdstip of omvang van toekomstige betalingen of ontvangsten (bijvoorbeeld bij uitstel van een grote investering).